

ȘCOALA PRIMĂRĂ

ORGAN DE INFORMAȚIUNI A ÎNVĂȚĂTORILOR DIN REVIZORATUL ARADULUI

ABONAMENT:

Anual 40 Lei :: Exempl. 3 Lei

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR:

NICOLAE CRISTEA

ANUNȚURI:

Un șir 2 Lei

Consolidarea sufletelor.

Înainte de realizarea idealului nostru național, tot Românul, să fi fost din țara mamă, ori din ținuturile alipite, să cugetă la fel unul cu altul. O credință, un ideal, o țară mare românească era ideea conducătoare a conștiințelor. Și se știa, că ce frământă conștiințele, naște ideile și planurile, cari au să devină executate cu rezultat. Poporul românesc de pretutindenea, fără privire la granițele din trecut, a avut acelaș gând, acelaș ideal, carele a fost realizat: *România-mare* înfăptuită.

Legea străbună — religiunea — a fost primul criteriu, care l-a făcut pe Român să înfrunte toate oprimările și siluirile, rămânând la toate nepăsător și eșind din încercări Român mai adevărat, întocmai cum eșe aurul din focul curățitor.

Alt criteriu tot de așa mare valoare a fost bogăția, ce se manifestă în dornicia sufletească a Românului de a-și însuși o adevărată cultură, deamnă de strămoșii lui latini.

Precis: Legea strămoșească și cultura românească câștigată prin școală au fost celea două pietri nestimate, cari în trecut au consolidat sufletele, unindu-le într'o singură gândire sănătoasă, din care gândire a isvorit idealul sfânt.

În prezent? Doamne! Toate sunt tulburi. Gândirile par că și-au părăsit alviile normale. În loc de idealuri se nasc numai niște idei șubrede, cari deviază în principii și aventuri distrugătoare.

Cauza? Atmosfera infectată în urma războiului.

Mântuirea? Atârnă dela munca, ce o va desvolta cei doi factori: preotul și învățătorul. De pe amvon și catedră se răsune învățăturile

bazate pe morala lui Cristos, iar principiile și cunoștințele, ce le împărtășesc se fie adaptate din tot ce e real și are să devină folositor.

O formulă: Preotul și învățătorul se lucreze din greu, pentru că activitatea lor e un apostolat. Totdeauna să se poată zice: Biserică de lemn și preot de aur, și nu invers (cum a zis odată un părinte bisericesc), iar învățătorul românesc să fie asemănat cu muncitoarele stupului, cari din răsărit până la apusul soarelui adună mierea. Astfel se vor ținea la suprafață idealuri și principii sănătoase, din cari vor isvorii conștiințele treze românești, dornice de consolidarea sufletească, de carea statul nostru are mare lipsă.

Deci: La matcă și la lucru!

Dimitrie Boariu, dir. școlar.

Problema scriso-cetitului.

De Iosif Moldovan.

IX.

Cunoscând din experiență avantajile metodei fonomimic, vederile — de altcum binevoitoare — a-le revizorului Dr. Onisifor Ghibu, nu ne-au înstrăinat de el, din contră ne-a îndemnat a pregăti calea răspândirii lui prin următoarele îmbunătățiri:

1. La desvoltarea fiecărui sunet se folosea câte o povestire de sine stătătoare. Socotind deci 21 sunete originale și 8—10 derivate, materialul se îngrămădea în mod insuportabil. Multele nume ale persoanelor din diferitele povestiri le confundă și învățătorul în decursul repetițiilor și era teamă să producă o asemenea încurcătură și în sufletul școlarului. Pornind dela aceasta constatare și bazat pe principiul: cultură trainică și durabilă să poate stârni numai cu ajutorul unui învățământ calitativ, care se îngrijește a concentra cunoștințele în sisteme bine organizate,

am încercat să contrag toate povestirile în jurul unei singure persoane și să creem unitate între ele.

În anii următori ne-am convins apoi, că prin aceasta procedură învățământul s'a ușurat, iar memoria școlarilor, prin concentrarea ideilor, s'a lămurit și întărit.

2. Metodul fonomimic se bazează între toate pe intuițiune. Insuș semnul sunetului se fixează așa că asemănăm litera tipărită cu un obiect sau lucru, ce stă în legătură imediată cu sunetul aflat în natură. În chipul acesta ideea despre sunet se desvoaltă deodată și în legătură strânsă cu ideea despre forma literii, reinprospătându-se reciproc și ușurând cetitul.

Din acest avantaj metodic s'a născut un alt inconvenient pedagogic.

Învățătorii văzând, că exercițiile scripturistice nu pot ținea pas cu celeritatea dezvoltării sunetelor, luând în ajutor literile mobile, au dat înainte cu cetirea lăsând scrierea îndărăt, sau de tot, sau numai în parte.

Cu scopul de a preveni acestui rău, am combinat un plan sistematic de exerciții de desemn, cari desvoaltă interesul și plăcerea deopotrivă cu povestirile iar în ceea ce privește dexteritatea mâinii și a ochilor, ține pas cu modul de dezvoltare al sunetelor.

Am constatat apoi că exercițiile acestea contribuie nu numai la câștigarea dexterității necesare la scriere, dar servesc de bază noțiunilor matematice și predispun și pregătesc copiii la cetirea icoanelor, cari ca mijloc de intuiție ușuriază esențial înțelesul lecțiilor cetite.

Cu ajutorul, acestora scrisul și cetitul, — două dexterități dela fire și în praxa vieții nedespărțite, pot progresa nelmpedecat, mână în mână, sprijinindu-se reciproc unul pe altul.

Alfel am delăturat din calea răspândirii acestui metod admirabil și nedumerirea, că desbină scrisul de cetit și că aceste dexterități se însușesc unilateral una în detrimentul celeilalte.

3. Ideile despre sunetele și literile dezvoltate prin analizare din zi cere și cuvinte, fiind baza prea abstractă, nu aveau claritatea și temeinicia recerută, de aceea eram avizați a le susținea la suprafață și a nu le lăsa să se întunece, prin exercițiu tehnic, care constă din repetire deasă a sunetului tractat. De aici provine, că toți autorii ABC-darelor de până azi au fost nevoiți a combina lecțiuni constătătoare din cuvinte fără nici un nex logic, numai să obvină în fiecare cuvânt sunetul respectiv. S'a pus pondul pe cetirea mecanică.

Prin metoda fonomimic și întocmirile arătate mai sus, fiind ușurată în măsură esențială partea tehnică, putem emite orice mecanism.

Încercările făcute ne-au convins pe deplin, că sunetele dezvoltate și literile fixate cu ajutorul fonomimiciei sunt atât de clare și de durabile, încât la îmbinarea lor nu mai întâmpinăm nici o greutate.

Înainte de toate dezvoltăm vocalele originale, cari și de sine stătător au un oarecare înțeles, reprezentând o expresiune, ce arată o oarecare dispoziție sufletească și corespund cuvintelor patognomice. La dezvoltarea primei consonante trecem îndată la formarea de cuvinte, prin îmbinarea unei vocale cu o consonanță. Aceste în dezvoltarea limbei corespund cuvintelor onomatopice.

Cuvintele nouă din lecțiunile ce urmează, le combinăm cu cele cunoscute în construcțiuni logice.

Greutate mai mare întâmpinăm la împreunarea consonantei cu vocala. Aceasta greutate s'a învins în parte prin dexteritatea câștigată până aci, de alta parte se ușurează, prin interesul ce se potențiază tot mereu. Am observat, că cuvintele tata, mama, nana, titi, mimi, etc., cari constau din două silabe similabile, ușurează mult procedura. Din aceste silabe cunoscute trecem apoi cu ușurință la formarea de cuvinte noi, cari constau din vocală și o consonanță cunoscută, de ex. a-na, sau din două silabe diverse ti-na, fe-ma, etc., apoi la cuvinte constătătoare din trei sunete, adaugate la o silabă cunoscută însă e consonantă, ca: l, r, cal, car, etc. De aici în colo greutăți tehnice nici nu se mai ivesc. Copiii cetesc silabizând cu ușurință chiar și cuvintele cele mai complicate.

Am mai experiat, că la dezvoltarea sunetelor derivate, dar mai vărtos la cele compuse, nici nu este lipsă de procedură ordinară. Școlarii sunt în stare a cuprinde rostul lor și pe lângă o explicare aparte de ex.: de ce punem pe h între g și i, — a, și e etc.

4. Literile mari și le însușesc elevii prin asemănarea cu cele mici. Aci vom inzista mai mult asupra rolului ce au ele în ortografie. În ordinea analfabetică prezentăm elevilor acum și literile mari, pe cari după foarte puțin exercițiu, copiii le vor și cuprinde cu mintea lor.

Pentru aprofundare, trecem acum la tratarea acelor în grupuri speciale după asemănarea lor în scriere, până când vom compune iarăș întreg alfabetul.

Prin procedura aceasta ajungem cu ușurință nu numai scopul precizat în planul de

Învățământ, ca la examen fiecare elev din clase primă să cunoască literile mici și mari, să știe ceti la înțeles și să scrie după dictat orice zicere, ci vor ceti logic și vor reproduce înțelesul celor cetite fără greutate.

În faza aceasta nouă am prezentat deja metoda fenomenic în organul „Reuniunea învățătorilor” încă în anul 1914, și am ținut prelegeri practice în adunările reuniunilor învățătoresți din Arad și Timișoara. (Va urma).

PARTEA OFICIALĂ.

No. 997/922. — **Banca învățătorilor.** Cu No. 997/922 am trimis directorilor școlari prospectul de emisiune pentru subscriere de acții la Banca învățătorilor. Au subscris până aci: Iosif Moldovan 10. Efrem Moldovan 5. Constantin Trifu 4. Nicolae Dima 2. Dimitrie Tigu 1. Ioan Ghebeleş 1. Maria Barbulescu 1. Petru Zoșu 1. Traian Givulescu 1. Maria Lipovan 1. Ersilia Ursu 1. Maria Nedelcu 1. Florica Barna 1.

O acție este de 250 Lei. La subscriere se plătește 25 Lei spese de emisiune. Restul se va plăti în rate lunare de câte 25 Lei. Solvirile se fac la adresa „Banca învățătorilor” Cluj. Piața Ștefan cel mare No. 21.

Directorii cari n'au răspuns încă la acest apel al nostru, sunt rugați a ne aviza în timpul cel mai scurt despre numele învățătorilor.

Să nu se uite a se înainta băncii prospectele, chiar și în cazul, că nu s'a făcut nici o subscriere. Arad, la 12 Aprilie 1922 *Moldovan, revizor.*

No. 1101/1922. — **Carnet de călătorii pentru copiii funcționarilor.** Pentru orientare comunicăm ordinul No. 1116/922 al Ministerului Comunicațiilor:

Referindu-ne la circulara noastră Nr. 36569/1921 referitoare la modificările, cari sau făcut cu privire la liberarea carnetelor cu reducere pe căile ferate, pentru funcționarii publici, Vă aducem la cunoștință, că Ministerul Comunicațiilor a stabilit tipul de *carnet pentru copii funcționarilor* și ca urmare se vor emite asemenea carnete (cartoane) zise „drept carnet de identitate” cu începere dela 1 Ianuarie a. c. Carnetele se vor emite numai pentru copiii dela 10 ani în sus. Ele dau dreptul la 12 călătorii, dus și întors, la clasa la care are drept părintele cu reducerea 50% și sunt anuale. Pentru obținerea lor, cererile vor fi adresate Ministerului prin direcțiunile instituțiilor, unde funcționează părinții. Ele vor fi însoțite pentru fiecare copil, de câte o fotografie actuală cu fondul alb, format 6/8 cm. semnată de titular, de suma de un Leu în numerar pentru fiecare și de o dovadă că copilul este legitim și minor. În cerere se va arăta numărul carnetului de identitate al părintelui și clasa, precum numele și data nașterii copilului. *Direcțiunea instituției, pe lângă raportul ce va înainta Ministerului, va alătura și un tablou cuprinzând toate aceste date, controlând exactitatea lor.* Dispozițiunile privitoare la modul de folosire a acestor carnete sunt aceleași ca și pentru cele ale funcționarilor. În caz de pierdere carnetului posesorul este dator a anunța imediat Ministerului ca să ia dispozițiuni de anulare, fără a emite altul pentru acel an. În caz când părințele copilului pierde calitatea de funcționar sau pensionar, carnetul se va înapoia Ministerului spre anulare.”

Moldovan, revizor.

No. 1407/1922. — **Directoratul General prin ordonanța sa No. 2907/1922** pune în vedere, că vacanțele la grădinile de copii se vor ținea în viitor în luna Februarie și în o lună de vară, amăsurat dispozițiilor §. 10 din art. de lege XV din 1891. Prin această ordonanță se scoate din vigoare ordinul No. 40737/1921, care prevedea pentru grădinile de copii aceleași vacanțe ca și pentru școlile primare.

Arad, la 21 Aprilie 1922.

Moldovan, revizor.

No. 1469/1922. — **Catehizarea elevilor sectari.** Ministerul cultelor și artelor prin ordinul No. 946/922, comunicat, nouă cu ordinul Directoratului General Cluj al Ministerului instrucțiunii No. 39014/1921 VI încunoștințează, că legile în vigoare în teritoriile alipite din fosta Ungaria dispun lămurit asupra copiilor, acărora părinți nu aparțin nici uneia din confesiunile recipiate sau legal recunoscută.

Acești copii trebuie să fie educați în oarecare religie recipiată, sau legal recunoscută, în înțelesul §-lui 26 art. de lege XLIII din 1895. Ordinațiunea ministerială No. 1657/1895 dispune exact, că copiii sectarilor trebuie educați în religie, pe carea au avut-o părinții înainte de a trece la confesiunea ne-recipiată și nerecunoscută.

În urmarea acestora se îndrumă învățătorii, să observe cu strictețe dispozițiile comunicate mai sus, precum și cele cuprinse în ordinele noastre anterioare.

Arad, la 25 Aprilie 1922.

Moldovan, revizor.

No. 1452/922. — **Examenle școlilor primare** se stabilesc de cătră sfaturile școlare conform dispozițiilor §-lui 115 din Normativul 53000/909 între zilele de 15—30 Iunie. Terminul fixat se anunță până la 15 Maiu Revizoratului școlar.

Considerând împrejurarea că în anul acesta — din cauza Scarlatinei — lecțiile s'au început la 1 Octombrie respective 1 Noembrie, nici o școală nu poate face abatere dela această dispozițiune.

Examenul să fie o festivitate care să înalțe prestigiul școlii și autoritatea învățătorului.

La examen se vor invita spețial autoritățile locale, părinții prii școlari și publicul prin publicarea îndatinată. E o datorință colegială să avizăm și învățătorii din comunele învecinate și pentru ca se poată participa luăm contact cu aceia încă înainte de precizarea terminului ca să nu fie examenle fixate pe aceeași zi.

Examenle din religie să țin în termenul fixat de autoritatea bisericească competentă. Domnii protopopi, ori încredințații acelor, vor fi primiți cu toată cuviința și la dorința exprimată de ei, ce vor examina școlarii din toate obiectele, spre a se putea convinge perfect despre educația religioasă morală a școlarii.

Examenul respective festivalul de încheiere, la nici un caz nu va premerge examenului fixat de protopopi din religie.

La examenul de încheiere va prezid'a revizorul sau locțiitorul său, iar dacă aceștia nu s'ar prezenta, președintele sfatului școlar. La ora fixată, examenul se va începe chiar și în absența acestora, sub prezidiul directorului sau a învățătorului mai bătrân prezent.

Examinarea o face învățătorul clasei din toate obiectele și elevii vor răspunde în ordinea în care

ocupă loc, ori după cum îi recearcă prezidiul, așa că nici un elev să nu rămână neexaminat.

Examenul ține 2 ore și peste trei nu se va estinde nici în școlile nedivizate. În pauză se fac exerciții de joc, gimnastică, cântări și declamări.

Lucrările de peste an vor fi expuse la vedere publică.

Duminecă după examen, școlarii, sub conducerea întregului corp învățătoresc vor participa la rugăciunea de încheiere din sfânta biserică, iar după aceasta li se vor împărți lucrările, eventualele premii și testimonile.

În cuvântarea ținută din acest prilegiu directorul, respective învățătorul, va arăta poporul importanța învățătorei și lipsa ce o are biserica și țara de conducători luminați îndeosebi de învățători, preoți și soldați și va îndemna pe părinții școlarilor mai distinși, să-i înscrie la școlile normale, licee, școli militare, școli industriale și economice, la cari copiii mai săraci vor fi primiți pe cheltuiala statului.

Îndeosebi să vă îngrijiți ca satul să aibă învățători și preoți dintre fiii săi.

Despre decursul examenului veți prezenta în 8 zile raport cu datele statistice prescise, din care să se vadă: numărul de obligaților numărul frecvențanților și a celor prezenți la examen: după gen, naționalitate, confesiune și rezultatul ajuns.

Tot în acest raport să faceți amintire despre evenimentele mai importante din viața școlii și să înșirați cu numele pe toți învățătorii cari au luat parte la examen.

De încheiere vă atrag din nou atențiunea asupra bisericii, care ne-a fost scut și apărare și în trecut și care împreună cu școala ne este și speranța viitorului. Raportul dintre preot și învățător să fie cheazășie de conlucrare sinceră pentru înaintarea neamului nostru mult încercat.

Arad, la 20 April 1922.

Moldovan, revizor.

ȘTIRI.

— În Belgia funcționează de doi ani o școală pentru serviciu social, al cărei scop este răspândirea cunoștințelor economice și sociale, de a da o direcție folositoare fiecărui elev, de a infiltra altruismul și respectul mutual între diferitele clase sociale.

Cursurile se fac 2 ani, al doilea fiind mai mult un an de practică. Absolvenții găsesc imediat servicii convenabile. Raportul asupra anului școlar 1920/21 sfârșește astfel: „Învățământul social este complementul necesar oricărei educații, care nu se continuă la universitate. Nu mai este îngăduit, mai ales femeilor cari cer drepturi, să nu cunoască viața socială, economică. Orice educație morală serioasă, orice simț de răspundere, nu se poate câștiga fără o cunoaștere adâncă a chestiunilor cari se agită în aceste timpuri.

— Al treilea congres internațional de educație morală, se va ține vară aceasta, la Geneva. Fără a reprezenta anumite tendințe, el va fi mai mult o ocazie pentru cei ce se interesează de aceste chestiuni, de a-și exprima părerile lor. Ordinea de zi, fixează în special următoarele două subiecte: 1) Spiritul internațional și învățământul istoriei; și 2) Solidaritate și Educație.

— Asociația Instituturilor din Ceho-Slovacia a înființat un Institut de pedagogie experimentală și cursuri universitare permanente pentru institutori, care este destinat a se transforma cu timpul într-o facultate de pedagogie.

— Parlamentul din California a acordat câte 30 dolari pe an, cheltueli, pentru fiecare elev primar sau secundar. Comunele plătesc aceeași sumă pentru un elev primar și dublu pentru unul secundar. Aceasta în afară de salariile institutorilor, cari încep dela 1300 dolari pe an.

— În vara anului trecut, s'a pus bazele unei Ligi internaționale pentru Educația Nouă, unde se poate înscrie oricine, care aderă la următoarele principii.

1. Scopul esențial al oricărei educații este de a pregăti pe copil să vrea și să realizeze în viață supremația spiritului; ea trebuie să tindă dar la conservarea și creșterea energiei spirituale a copilului.

2. Ea trebuie să respecte individualitatea copilului. Aceasta individualitate se poate desvolta numai prin o disciplină care duce la eliberarea puterilor sufletești.

3. Studiile și în genere ucenicia trebuie să dea curs liber interesului înăscut al copilului, adică a acelora care se trezesc spontan în copil și care dau naștere diferitelor activități de ordin manual, intelectual, estetic, etc.

4. Fiecare vârstă are caracterul său propriu.

Trebuie deci ca disciplina colectivă să fie organizată de copii singuri cu ajutorul profesorilor; ele trebuie să tindă la întărirea sentimentului de responsabilitate individuală și socială.

5. Emulațiile și diferitele cerinți egoiste trebuie să dispară din educație. Ele trebuie înlocuite prin cooperare, care învață pe copil să-și pună individualitatea sa în serviciul colectivității.

6. Coeducația în instrucție și educația cerută de Ligă, exclude un tratament identic impus ambelor sexe, dar cere o colaborare care să permită fiecărui sex să exercite liber asupra celuilalt o influență binefăcătoare.

7. Educația nouă pregătește pe copil nu numai pentru a fi un cetățean capabil de a-și îndeplini datorile către aproapele sau către societate și națiune, dar și pentru a fi conștient de demnitatea sa de om.

— Chestiunea spațiului se rezolvă ușor, mai ales în orașele mici. Un hectar de loc ajunge pentru mai multe sute de copii. Comuna s'ar însărcina să amenajeze pentru diversele exerciții.

— Și guvernul din Luxemburg s'a hotărât să ia măsuri pentru a apăra tinerețea contra acțiunii imorale a Cinematografului. O comisie cenzurează toate filmele și alege pe acele cari pot fi văzute de copii mai mici de 16 ani.

— **Dăruire** În favorul Corului Revizoratului școlar din Arad s'au făcut următoarele dăruiiri.

1. Dela Gheorghe Săcui din Arad Lei 50.

2. Traian Orădean directorul școlii industriale și comerciale, în loc de cunună pe mormântul răposatei sale soții Lei 100, ceea ce pe aceasta cale chităm și mulțumim.